

İSO Türkiye İmalat PMI ekimde 48,4 oldu

Eylül 2023'te 49,6 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, ekimde 48,4 olarak gerçekleşti. Endeks, faaliyet koşullarındaki yavaşlamanın ılımlı olduğunu gösterse de söz konusu yavaşlama eylüle göre daha belirgin gerçekleşti. Yeni siparişlerde yaklaşık bir yılın en sert yavaşlaması yaşanırken, istihdam yeniden düşüşe geçti. Enflasyonist baskılar ise hafifledi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI ekim ayı raporuna göre takip edilen 10 sektörden sadece ikisinde üretim artarken istihdam çoğu sektörde düşüş gösterdi. Diğer yandan, girdi maliyetleri ve nihai ürün fiyatları enflasyonu son dönemdeki eğilimini sürdürerek çoğu sektörde ivme kaybetti.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Ekim 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, eylülde 49,6 olan manşet PMI, Ekim 2023'te 48,4'e geriledi ve üst üste dördüncü ay 50,0 eşik değerinin altında kaldı.

48,4 olarak ölçülen endeks, faaliyet koşullarındaki yavaşlamanın ılımlı olduğunu gösterse de söz konusu yavaşlama PMI'nın 49,6 olarak ölçüldüğü eylül ayına kıyasla daha belirgin gerçekleşti. İmalatçılar ekimde iç ve dış talebin genel olarak zayıf seyrettiğini bildirdi. Bunun sonucu olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri hız kaybetti. Toplam yeni siparişlerdeki yavaşlama geçen yılın kasım ayından bu yana en yüksek oranda kaydedildi. Yeni siparişlerdeki bu görünüme bağlı olarak üretim de ekim ayında gerilemeye devam etti. Böylece üst üste dört ay boyunca üretimde ivme kaybı gözlemlendi.

ENFLASYONİST BASKILAR HAFİFLEMİYİ SÜRDÜRDÜ

Ekimde istihdam yeniden düşüşe geçti ve bu durum beş aylık genişleme sürecini sona erdirdi. Anket katılımcıları istifa ve emekliye ayrılımların yaşandığına dikkat çekti. Çalışan sayısındaki azalmaya rağmen firmaların birikmiş işlerinde yaklaşık bir yılın en hızlı düşüşü kaydedildi. Sipariş gereksinimlerindeki azalmanın sonucu olarak, imalatçılar satın alma faaliyetlerinin yanı sıra girdi ve nihai ürün stoklarını da

azalttı. Enflasyonist baskılar dördüncü çeyrek başında hafiflemeyi sürdürdü. Girdi maliyetleri ve nihai ürün fiyatlarında artış oranları üst üste üçüncü ay düşüş gösterdi. Fiyatlarında artış bildiren firmalar ise bunun büyük oranda liradaki değer kaybından kaynaklandığını belirtti.

FİRMALAR YENİ SİPARİŞ TEMİN ETMEKTE ZORLANDI

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: “Talep koşulları ekim ayında Türk imalat sektörünü yavaşlatan ana faktör olurken, firmalar üretimi destekleyecek ve istihdam düzeyini koruyacak hacimde yeni sipariş temin etmekte zorlandı. Diğer taraftan, enflasyon baskılarının hafiflemeye devam etmesi yakın dönemde daha elverişli bir talep ortamının oluşabileceği konusunda bir miktar iyimserlik sağlayabilir.”

İKİ SEKTÖRDE ÜRETİM ARTTI

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI ekim ayı raporuna göre, takip edilen 10 sektör arasından sadece ikisinde üretim artarken istihdam çoğu sektörde düşüş gösterdi. Diğer yandan, girdi maliyetleri ve nihai ürün fiyatları enflasyonu son dönemdeki eğilimini sürdürerek çoğu sektörde ivme kaybetti.

Hem yurt içi hem de uluslararası talepteki zayıflık nedeniyle yeni siparişler son bir yılı aşkın süredir ilk kez, izlenen tüm sektörlerde yavaşlama sergiledi. En belirgin yavaşlamanın kaydedildiği tekstil sektöründe düşüş son 12 ayın en yüksek hızına ulaştı. Yeni siparişlerde en hafif ivme kaybı ise gıda ürünlerinde gerçekleşti. Üretimde en güçlü performans, önceki aya göre sınırlı bir artışın yaşandığı gıda ürünlerinde gözlemlendi. Böylece sektör son üç ay boyunca büyüme kaydetti. Ekim ayında üretimini artıran diğer sektör makine ve metal ürünler oldu. En belirgin yavaşlama ise tekstil firmalarında görüldü.

Üretim gereksinimlerindeki azalmaya bağlı olarak firmalar Ekim ayında da işe alım kararlarında temkinli davranmaya devam etti. Takip edilen on sektörden sadece üçünde istihdam hacmi arttı. Son beş ayın en yüksek artışını kaydeden makine ve metal ürünleri aynı zamanda istihdamını en hızlı genişleten sektör oldu. Öte yandan, üretim ve yeni siparişlerde olduğu gibi istihdamda da en sert düşüş yine tekstil sektöründe gerçekleşti.

SATIN ALMA FAALİYETLERİ DÜŞÜŞ KAYDETTİ

Ekim ayında, takip edilen on sektörden sekizinde girdi maliyetleri enflasyonu geriledi. Makine ve metal ürünleri ile giyim ve deri ürünleri bu eğilimin istisnaları oldu. Girdi fiyatlarındaki en yavaş artış, yaklaşık dört yılın en düşük enflasyonunun ölçüldüğü makine ve metal ürünleri sektöründe gerçekleşti. Maliyet enflasyonundaki gevşeme ve

zorlu talep koşulları, ana metal firmalarının nihai ürün fiyatlarını son 32 aylık dönemde ilk kez düşürmelerine yol açtı. Tekstil firmaları da fiyatlarını azaltırken geriye kalan diğer tüm sektörlerde artışlar devam etti. Satış fiyatlarındaki en hızlı yükseliş gıda ürünlerinde kaydedildi.

Son olarak, ekim ayında satın alma faaliyetleri bir yılı aşkın süredir ilk kez tüm sektörlerde düşüş kaydetti. Takip edilen on sektör içerisinde en zayıf performans yine tekstil sektöründe gözlemlendi.

* İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI ve Sektörel PMI Ekim 2023 raporlarının tamamına ekteki dosyalardan ulaşabilirsiniz.